

“Τα δικαιώματα των πιστών”

/ Γνώμες

Του Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Καισαριανής, Βύρωνος και Υμηττού κ. Δανιήλ

Οι ανακοινωθείσες αποφάσεις της Κυβερνήσεως για την συμμετοχή των πιστών στις θείες Λειτουργίες των Μεγάλων Δεσποτικών έορτών του άγιου Δωδεκαημέρου που αποβλέπουν ως ανεκοινώθη στον περιορισμό της μεταδόσεως της μόλυνσεως εκ του Covid-19 έδειξαν τό ενδιαφέρον καί την φροντίδα των Άξιωματούχων της Πολιτείας καί των Έπιστημόνων της Ίατρικής για την δημόσια υγεία, συγχρόνως όμως καί την άγνοια των άρχων του πολιτεύματος της Έκκλησίας καί τις θεολογικές διαστάσεις των θεμάτων.

Γι' αυτό καί δέν κατανοοῦνται, αν δέν κατανοοῦνται, οί αντιδράσεις των Ποιμένων της Έκκλησίας μας στις αποφάσεις τους.

Αυτό μᾶς ώθησε νά έπισημάνουμε μέ λιτό πλήν σαφή τρόπο αὐτά που έμεῖς οἱ πιστοί πιστεύουμε ότι ισχύουν κατά την δισχιλιετή πορεία της Έκκλησίας μας στό χρόνο έν παντί καιρῷ.

Θέμα 1ον. Ἡ λατρεία τοῦ Θεοῦ δέν εἶναι οὔτε ἐθιμοτυπική ἐπίσκεψη οὔτε ἐμπορική ἐνασχόληση, πολλῶ δέ μᾶλλον καλλωπιστική ἀναζήτηση. Ὅλα αὐτά εἶναι γιά τούς ἔχοντες κοσμικό φρόνημα αὐτονόητα καί ἐπιθυμητά. Ὁ Κύριος ὅμως μέ τήν παραβολή τοῦ Μεγάλου Δείπνου (Λουκᾶ ἰδ´,16-24 καί Ματθαίου κβ´, 14) ἀπεδοκίμασε αὐτή τήν συμπεριφορά ἐκείνων πού ἀπέρριψαν τήν κλήση του Θεοῦ νά συμμετάσχουν στό Μεγάλο Δεῖπνο τῆς Βασιλείας Του. Γιά τό πιστό ἡ συμμετοχή του στήν λατρεία τοῦ Θεοῦ, ὅπως τήν ἔχει καθορίσει ὁ Ἰδιος ὁ Ἀρχηγός καί Κεφαλή τῆς Ἐκκλησίας μας, ὅπως ἀναγνωρίζεται καί διακηρύσσεται ἀπό τό Σύνταγμα τῆς Ἑλληνικῆς Πολιτείας, εἶναι ἐμπειρία κοινωνίας μέ τόν Θεό. Γι´ αὐτό στό τέλος τῆς Θείας Λειτουργίας οἱ πιστοί ψάλλουν χαρούμενοι «Εἶδομεν τὸ φῶς τὸ ἀληθινόν, ἐλάβομεν Πνεῦμα ἐπουράνιον, εὐρομεν πίστιν ἀληθῆ, ἀδιαίρετον Τριάδα προσκυνοῦντες, αὕτη γὰρ ἡμᾶς ἔσωσεν». Τά ρήματα «εἶδομεν», «εὐρομεν» καί «ἐλάβομεν» εἶναι σέ ἐνεργητική φωνή δηλωτικά αὐτῆς τῆς ἐμπειρίας.

Μέ τό Βάπτισμά του ὁ ἄνθρωπος ἀποκτᾷ δικαιώματα πού τοῦ τά παραχωρεῖ ὁ Ἰδιος ὁ Θεός ἐπειδὴ δέχεται μέ πίστη τόν Υἱό Του.

«Ὅσοι δὲ ἔλαβον αὐτόν, ἔδωκεν αὐτοῖς ἐξουσίαν τέκνα Θεοῦ γενέσθαι, τοῖς πιστεύουσιν εἰς τὸ ὄνομα αὐτοῦ» (Ἰωάννου α´, 12).

Δηλαδή «Σ´ ὅσους ὅμως τόν δέχτηκαν καί πίστεψαν σ´ Αὐτόν ἔδωσε τό δικαίωμα νά γίνουν παιδιά τοῦ Θεοῦ».

Ὁ Θεός ὅσους πιστεύουν στόν Υἱό Του τούς ἀνυψώνει στήν κατάσταση τῆς υἱοθεσίας «εἰ δὲ τέκνα, καὶ κληρονόμοι, κληρονόμοι μὲν Θεοῦ, συγκληρονόμοι δὲ Χριστοῦ» (Πρὸς Ρωμαίους η´, 17). Ἀποκτοῦν τά ἴδια ἀπαραμείωτα δικαιώματα μέ αὐτά τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ πού εἶναι ὁ φυσικός Υἱός καί κληρονόμος τοῦ Θεοῦ Πατρός «ὃν ἔθηκε κληρονόμον πάντων» (Πρὸς Ἑβραίους α´, 2)

Τά δῶρα τοῦ Θεοῦ ὁ ἄνθρωπος τά οἰκαιοποιεῖται συμμετέχοντας στά ἅγια Μυστήρια στήν σύναξη τῶν τέκνων τοῦ Θεοῦ, μέ ἀπλά λόγια δηλαδή νά ἐκκλησιάζεται.

Ἡ Κυβέρνηση, ἡ Ἱατρική, ἡ ἐπιδημία καί πᾶσα ἡ δημόσια ἐπίγεια ἐξουσία, δέν μποροῦν οὔτε νά ἐμποδίσουν οὔτε νά ἀκυρώσουν τήν δωρεά τοῦ Θεοῦ, διότι ἀπλούστατα δέν ἔχουν τέτοια ἐξουσία.

Θέμα 2ον. Ἡ συμμετοχή στήν Θεία Κοινωνία ἐπίσης δέν εἶναι μία ἐθιμοτυπική συμπεριφορά «γιά τό καλό». Αὐτό εὐκολα ὅποιος συμμετέχει σέ μία Θεία Λειτουργία μπορεῖ νά τό διαπιστώσει. Ὁ πιστός προσέρχεται στό μυστήριο τῆς ζωῆς παρακαλώντας :

«Τοῦ Δείπνου σου τοῦ μυστικοῦ, σήμερον, Υἱὲ Θεοῦ, κοινωνόν με παράλαβε· οὐ μὴ γὰρ τοῖς ἐχθροῖς σου τὸ Μυστήριον εἶπω· οὐ φίλημά σοι δώσω, καθάπερ ὁ Ἰούδας· ἀλλ' ὥς ὁ Ληστής ὁμολογῶ σοι· Μνήσθητί μου, Κύριε, ἐν τῇ βασιλείᾳ σου».

Εἶναι σαφές, ὅτι αὐτή ἡ σύντομη προσευχή ἀποτελεῖ ὑπαρξιακή δέηση τοῦ ἀνθρώπου πρὸς τὸν ἀναστάντα Κύριο νά Τόν δεχθεῖ καί νά ἐνωθεῖ μαζί Του. Ὁ πιστός ὑπόσχεται ὅτι δέν θά συμπεριφερθεῖ ὅπως οἱ σταυρωτές Του.

Αὐτό λοιπόν πού προσφέρει ὁ ἴδιος ὁ Χριστός δέν ὑπάρχει ἐγκόσμια ἐξουσία οὔτε νά τό στερήσει οὔτε νά τό ἐμποδίσει. Οὔτε στόν λειτουργό τῆς Ἐκκλησίας ἐπιτρέπεται νά ἀπαγορεύσει σέ πιστό τήν Θεία Κοινωνία, ἐφ' ὅσον δέν ἔχει διαπράξει κωλυτική συμπεριφορά.

Βέβαια ὅσοι σέβονται τόν ἑαυτό τους δέν συμπεριφέρονται ἀδεῶς καί ἀδαῶς σέ τέτοια θέματα.

Θέμα 3ον: Τό Κανονικό Δίκαιο τῆς Ἐκκλησίας ἔχει διευκρινίσει, ὅτι ἡ κοσμική ἐξουσία ἀσκεῖται ἀπό τά ὄργανα τῆς Πολιτείας μέχρι τήν ἐξώθυρα τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ Ἐντός τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ ἔχει διευκρινίσει Μία Ἐξουσία δοξάζεται καί προσκυνεῖται ἡ Βασιλεία τοῦ Πατρός καί τοῦ Υἱοῦ καί τοῦ Ἁγίου Πνεύματος. Ὅλες οἱ ἄλλες ἐξουσίες παραμένουν ἐκτός τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ. Αὐτή ἡ θεμελιώδης ἀρχή τηρεῖται σέ πλῆθος ρυθμίσεων τῆς Ἐκκλησίας μας π.χ. ἡ ἐνστολοι ἀξιωματοῦχοι τοῦ Κράτους ἐντός τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ δέν φέρουν τό σύμβολο τῆς ἐξουσίας καί τοῦ ἀξιωματός τους, οὔδεμία τιμητική διάκριση ἀποδίδεται σέ ὑπεροχικά πρόσωπα πάντες «γάρ ὑμεῖς εἶς ἐστέ ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ» (Πρὸς Γαλάτας γ', 28) θεωροῦνται κ.ἄ.

Εἶναι χαρακτηριστική καί συναφής μέ τό θέμα μας ἡ περίπτωση τοῦ Εὐτρόπιου πού ἦταν Πρωθυπουργός τοῦ Αὐτοκράτορος τοῦ Βυζαντίου Ἀρκαδίου, ἀναξίου γιοῦ τοῦ Μεγάλου Αὐτοκράτορος τοῦ Βυζαντίου Θεοδοσίου, ἔχοντος σύζυγον τήν φιλόδοξην καί πανοῦργο Εὐδοξία. Ὁ Εὐτρόπιος μέ τήν εἰσήγηση τῆς Εὐδοξίας κατεδίωκε τόν ἅγιο Ἰωάννη Χρυσόστομο καί τόν ταλαιπωροῦσε ὅσο ἦταν Ἀρχιεπίσκοπος Κωνσταντινουπόλεως στέλνοντάς τόν στρατό νά τόν συλλάβει καί κατεδίωκε τούς ὁπαδούς τοῦ ἁγίου Χρυσοστόμου. Ὄταν ἔχασε τήν εὐνοια τῆς Εὐδοξίας καί ἀπώλεσε τήν δύναμη καί τήν ἐξουσία πού εἶχε γιά νά προστατευθεῖ ἀπό τόν στρατό πού τόν καταδίωκε κατέφυγε στήν Ἐκκλησία καί προσετερίσθηκε τόν ἅγιο

Ἰωάννη Χρυσόστομο ὁ ὁποῖος τόν προστάτευσε ἀλλά καί ἐξεφώνησε δύο σημαντικούς λόγους α΄. Ὁμιλία εἰς Εὐτρόπιον Εὐνοῦχον Πατρίκιον καί Ὑπατον PG 52, 391-395 καί β΄. Ὁμιλία ὅτε τῆς Ἐκκλησίας ἔξω εὐρεθεῖς Εὐτρόπιος ἀπεσπάσθη, καί περί παραδείσου καί Γραφῶν καί εἰς τό «Παρέστη ἡ Βασίλισσα ἐκ δεξιῶν σου» PG 52, 395-413

Ὁ διώκτης τῆς Ἐκκλησίας βρῆκε προστασία στήν Ἐκκλησία.